

университета имени Ахмета Байтурсынова в рамках международных договоров и участия в проектах международных программ Темпус , ЭрасмусМундус.

Ключевые слова: международное сотрудничество, Болонский процесс, академическая мобильность, международные программы.

Kim N. P., Kandalina E. M.

THE EXPERIENCE OF THE UNIVERSITY AND TRENDS OF INTERNATIONAL COOPERATION

The article considers the challenges of international partnership with universities. The authors of the article describe the best practice and some trends of international activities of A.BaitursynovKostanay State University in the framework of bilateral agreement, participation in the international educational programmes Tempus, Erasmus Mundus.

Key words: international collaboration, the Bologna process, academic mobility, international programmes.

Стаття надійшла до редакції 05.04.15

УДК 378.12:327

*Мороз В.М., Мороз С.А.
м. Харків, Україна*

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ В КОНТЕКСТІ ЗМІСТУ МЕХАНІЗМІВ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями.

Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років, зміст якого було запропоновано Міністерством освіти і науки України до громадського обговорення [11], передбачає необхідність створення національної системи якості освіти та запровадження єдиної системи статистики і параметрів її вимірювання. Серед основних напрямів виконання цього завдання, законодавець визначає у тому числі і ті, зміст яких пов'язано з індикаторами якості освітніх послуг та її ефективності. Під якістю вищої освіти ми розуміємо «рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти» [9]. У межах світової практики

класифікації систем індикаторів якості вищої освіти традиційно виокремлюють дві групи моделей, а саме:

– міжнародні моделі освітніх індикаторів: 1) розробник – Організація з економічного співробітництва та розвитку, фахівці якої запропонували досліджувати (вимірювати): контекст освіти; витрат, ресурсів та освітніх процесів; результатів освіти. Кожен з цих напрямів має власну підсистему індикаторів, які у своєї сукупності можуть бути використані для визначення рівня якості надання освітніх послуг; 2) розробник – Рада з освіти Європейського Союзу було проведено дослідження якості, фахівці якої розбудували власну систему оцінювання навколо таких індикаторів як: навчальні досягнення об'єктів освітньої діяльності; індикатори успіху; індикатори моніторингу освіти; індикатори ресурсів і структури [1]. Майже кожен з наведених вище індикаторів, у тому чи іншому прояву змісту свого предмету оцінювання, використовується у межах національної системи оцінювання якості освіти;

– національні моделі освітніх індикаторів (кожна з країн, як правило має власну систему оцінювання якості надання освітніх послуг).

Незалежно від використання методика оцінювання, зміст якої є похідним від моделі освітніх індикаторів, предметом оцінювання стає не лише кінцевий результат (рівень знань та їх відповідність визначеним стандартам), а у тому числі і використаний для цього ресурс. Отже, якість ресурсу може бути розглянута на рівні одного з індикаторів якості кінцевого продукту. Наприклад, методика класифікації ВНЗ, у межах найбільш авторитетного національного рейтингу «Топ-200 Україна», серед індикаторів оцінювання, визначає у тому числі і оцінку якості науково-педагогічного потенціалу ВНЗ (індекс якості науково-педагогічного потенціалу – I_{np} або IF_j), тобто потенціал суб'єкту освітньої діяльності позиціонує на рівні одного з найважливіших індикаторів якості вищої освіти. Крім того, питома вага I_{np} , у інтегративному індексі рейтингового оцінювання ВНЗ може дорівнювати 50%, що свідчить про її визначальну значущість відповідного показника. Залишаючи поза увагою той факт, що рейтинг «Топ-200 Україна» не є офіційним, адже ухвалення національних індикаторів якості освіти та її ефективності сьогодні лише розглядається на рівні пріоритетного напрямку діяльності МОН у 2015 році, прийємо показник якості науково-педагогічного складу у вигляді базового.

Аналіз останніх наукових публікацій та виділення невирішених питань, яким присвячена стаття. Проблематика розвитку кадрового

потенціалу в контексті забезпечення підготовки спеціалістів та удосконалення механізмів державного управління освітою, як елементу теоретико-методологічної основи кадрової політики, знайшла своє відображення у дослідженнях А.В. Власюка, В.Г. Гамаюнова, Г.А. Дмитренка, С.М. Домбровської, О.В. Дубровки, С.А. Калашникової, С.В. Майбороди, Л.П. Полякової, В.М. Огаренко, В.В. Остапчука багатьох та інших вчених. Разом з тим, не дивлячись на досить високий рівень наукового опрацювання відповідної проблематики, питання вдосконалення механізмів міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти залишаються відкритими для подальших наукових розробок. Серед найбільш цікавих напрямів порушеної вище проблематики, як в контексті розбудови теоретико-методологічного підґрунтя щодо формування системи якості науково-педагогічного потенціалу, так і з огляду на практичну значущість результатів відповідного напрямку дослідницької роботи, є визначення можливостей використання потенціалів міжнародного співробітництва для підвищення рівня розвитку трудового потенціалу ВНЗ України.

Формулювання цілей статті (постановка завдань). З'ясувати перспективи використання міжнародного співробітництва для підвищення якості вищої освіти та потенціалів учасників освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підґрунтям для написання цієї статті стала норма згаданого вище Проекту Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років щодо необхідності «запровадження практики участі іноземних викладачів у навчальному процесі українських університетів – 15% до 2020 року, 30% до 2025 року освітніх програм, в реалізації яких беруть участь іноземні викладачі з країн ЄС та ОЕСР». На нашу думку, питання участі іноземних викладачів у межах національної системи вищої освіти не повинно зводитись виключно до питань забезпечення окремих освітніх програм відповідною категорією професорсько-викладацького складу, адже залучення авторитетних науково-педагогічних працівників з іноземних університетів не може прив'язуватись до того факту чи приймають участь іноземні викладачі у тій чи іншій освітній програмі. Скоріше за все ми повинні вести мову про те, що кожна з освітніх програм, які реалізуються у межах системи вищої школи, повинна бути забезпечена іноземними викладачами. З огляду на обмеженість обсягу цієї публікації, ми змушені абстрагуватись від проблематики відбору

іноземних викладачів для участі у освітньому процесі вітчизняних ВНЗ, хоча цей напрям є надзвичайно цікавим та актуальним для організації наукового пошуку, та зосередитись лише на тих питаннях, які безпосередньо пов'язані з впливом відповідних фахівців на рівень розвитку трудового потенціалу учасників освітнього процесу.

Цікавим, в контексті використання практики залучення до навчального процесу професорсько-викладацького складу з інших країн є досвід Українського Католицького Університету (Україна), адміністрація якого забезпечує підтримання балансу між штатними та запрошеними викладачами на порівняно високому рівні. Наприклад, штат університету складається з 105 викладачів, в той час як кількість запрошених викладачів, переважно з університетів Західної Європи, Австралії, США й Канади, дорівнює 40, тобто приблизно на трьох штатних викладачів університету припадає один гостьовий професор [12]. Таке співвідношення є виключенням не лише для організації навчального процесу у національних ВНЗ, а і для практики функціонування світового ринку освітніх послуг. Наприклад, Федеральна державна бюджетна освітня установа вищої професійної освіти «Національний дослідний університет "Московський енергетичний інститут"» використовує трудовий потенціал професорсько-викладацького складу з університетів Німеччини, Словаччини, В'єтнаму, Чехії тощо (загальна кількість запрошених викладачів – 12) [8]. Московська школа управління «Сколково» залучає до навчального процесу викладачів з Австрії, Великобританії, Іспанії, Канади, Китаю, Німеччини, США, Франції тощо (загальна кількість запрошених викладачів – 27) [7]. Федеральна державна освітня бюджетна установа вищої професійної освіти «Фінансовий університет при Уряді Російської Федерації» у межах програми «Запрошені професора» використовує досвід науково-педагогічних працівників з США, Німеччини, Іспанії, Італії, Чехії, Швейцарії тощо (загальна кількість запрошених викладачів – 18) [10]. У Приватному вищому навчальному закладі «Міжнародний інститут менеджменту (МІМ-Київ)» викладають професори з Бельгії, США, Нідерландів, Швейцарії тощо (загальна кількість запрошених викладачів – 10) [2]. Економічний університет ім. Турара Рискулова (Казахстан) залучає до організації та проведення навчального процесу професорсько-викладацький склад з США, Російської Федерації, Угорщини та інших країн (загальна кількість запрошених викладачів – 39) [3].

Вище наведені ВНЗ різняться за місцем свого територіального знаходження, структурою, фінансовими можливостями, кількістю студентів тощо, але не змінною залишається їх пропозиція щодо надання освітніх послуг які мають міжнародний вимір. Для порівняння, у ВНЗ, які є лідерами міжнародних рейтингів якості освіти, майже половина від штатного складу професорсько-викладацького складу є представниками іноземних ВНЗ. В контексті порушеного питання слід звернути увагу на досвід окремих країн близького зарубіжжя щодо залучення до освітнього процесу іноземних викладачів та створення сприятливих умов для їх перебування в країні. Наприклад, ще у 2012 році міністр освіти і науки Латвії Р. Кіліс презентував громадськості ініціативу про збільшення частки викладачів міжнародного рівня у латвійських ВНЗ до 5% [4]. Росія, у свою чергу, розглядає можливість залучення до освітнього процесу, принаймні в університетах які мають статус дослідної установи та федеральних ВНЗ, іноземних викладачів на рівні 10% від штатної кількості професорсько-викладацького складу [13]. Крім того, інституціональне середовище РФ передбачає можливість використання спрощеної процедури працевлаштування іноземних викладачів, тобто представники міжнародної наукової спільноти, незалежно від мети в'їзду на територію РФ, можуть бути залучені до науково-педагогічної діяльності без додаткових дозволів, лише на підставі запрошення освітньої установи [5]. Слід звернути увагу, що в Республіці Казахстан діє схожа за змістом норма, відповідно до якої процедура надання дозволу на роботу не поширюється на професорсько-викладацький склад ВНЗ, яким відповідно до встановленого законодавством Республіки Казахстан порядку було надано особливий статус [6]. Цілком очевидно, що спрощення процедури легалізації трудової діяльності для осіб які займаються науково-педагогічною діяльністю, у поєднанні з сприятливими умовами праці та гідним рівнем матеріальної винагороди, сприятиме залученню до національної системи вищої освіти іноземних викладачів. Слід визнати, що представник іноземної наукової спільноти, є не лише носієм академічних знань, унікальної інформації та оригінальних думок, а у тому числі й методології викладання та організації наукових досліджень. Крім того, для технічних ВНЗ, де більшість з спеціальностей пов'язана з практикою технічної діяльності, іноземний викладач є перш за все джерелом досвіду виробничої діяльності та практики використання технологій. Залучення професорсько-викладацького складу з зарубіжних освітніх та наукових установ до участі в освітньому

процесі вітчизняних ВНЗ не повинно обмежуватись викладанням лише фундаментальних (базових) курсів, хоча безумовно, цей напрям співробітництва з іноземними викладачами є найбільш бажаним. На нашу думку, серед ймовірних напрямів можливого співробітництва можуть бути у тому числі і окремі курси (лекції) за однією з факультативних дисциплін або тренінги. Таке використання трудового потенціалу іноземних викладачів дозволить основним учасникам навчального процесу не лише отримувати нові знання від носіїв традицій кращих наукових шкіл світу, а і набути досвід міжкультурних комунікацій.

Таким чином, залучення до участі у освітньому процесі вітчизняних ВНЗ представників міжнародної наукової спільноти сприятиме, з одного боку, підвищенню якості національної вищої освіти, а з іншого – розвитку трудового потенціалу науково-педагогічних працівників. В контексті другого напрямку, слід звернути увагу, що залучення до навчально-методичної та науково-дослідної роботи професорсько-викладацького складу із зарубіжних ВНЗ, адміністрація приймаючого ВНЗ не лише посилює, хоча і у короткостроковій перспективі, трудовий потенціал приймаючого навчального закладу, а і створює умови для порівняння рівня та результатів академічної роботи штатного професорсько-викладацького складу з відповідним рівнем гостьового викладача. Причому таке порівняння може бути здійснено як на формальній (адміністрацією ВНЗ) так і на неформальній (безпосередньо самим штатним співробітником) основі. У якості критеріїв такого порівняння можуть бути обрані, наприклад: відгуки об'єктів навчального процесу; публікаційна та науково-дослідна активність викладача; участь у науково-комунікативних заходах; кількість отриманих грантів; досвід практичної діяльності в контексті змісту навчальних дисциплін які викладаються тощо. Слід звернути увагу, що практика кадрового менеджменту довела переваги залучення до організації професіоналів із зовнішнього ринку праці. Таке залучення персоналу може відбуватись як на умовах включення або без включення в штат організації. В контексті предмету нашої уваги, саме останній напрям може бути розглянуто у якості механізму залучення гостьових викладачів до навчального процесу відповідного ВНЗ. У науковій літературі відповідний механізм досить часто розглядається у межах так званого аутсорсингу персоналу, який у країнах із сталим рівнем розвитку суспільно-ринкових інституцій, «є невід'ємним інструментом підвищення ефективності роботи підприємства та підвищення його

конкурентоспроможності на ринку» [14, с. 103]. Безумовно, існує небезпека, що адаптація гостьового викладача може зайняти певний час, хоча як правило, особи які приймають участь у академічних обмінах є досить комунікабельними та відкритими до міжкультурного діалогу, а відповідно процес узгодження ціннісних орієнтацій запрошеного викладача з організаційною культурою приймаючого ВНЗ не суттєво віді́ється на якості навчального процесу. Таким чином, використання досвіду науково-педагогічної діяльності іноземних викладачів у межах вітчизняної системи вищої освіти, обумовить підвищення конкурентоспроможності як учасників освітнього процесу так і навчального закладу в цілому. Конкурентне середовище, яке обумовлює активізацію процесів саморозвитку суб'єктів навчального процесу за рахунок постійно діючої системи як об'єктивного так і суб'єктивного оцінювання власного трудового потенціалу, може бути розглянуто у вигляді одного з елементів механізму державного управління якістю освітньої послуги.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок.

Приймаючи до уваги вище наведене можемо сформулювати такі основні висновки.

По-перше, залучення до науково-педагогічної діяльності представників міжнародної наукової спільноти (представників професорсько-викладацького складу іноземних ВНЗ) сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності як окремих суб'єктів відповідного процесу, так і самих ВНЗ. Обмін досвідом професійної діяльності саме під час викладання окремих модулів навчальних дисциплін є потужним каталізатором для саморозвитку особистості суб'єктів та об'єктів навчально-виховного процесу. Результатом такого розвитку стає формування принципово нового запиту суспільства щодо якості вищої освіти, що у свою чергу, обумовлює неминуче підвищення рівня якості освітніх послуг.

По-друге, вважаємо за необхідне ініціювати дискусію (обмін думками) навколо питання щодо встановлення норми, принаймні для тих з вітчизняних ВНЗ, які мають статус науково-дослідної установи або національний статус, щодо частки іноземних викладачів по відношенню до загальної кількості науково-педагогічних працівників. На сучасному рівні розвитку вітчизняної системи вищої освіти та з прийняттям до уваги існуючих реалій її функціонування, на наше переконання, частка іноземних викладачів повинна бути забезпечена принаймні на рівні 2%. Хоча цілком

очевидно, що для розвитку систем частка іноземних викладачів повинна перевищувати 5%. Безумовно, кожен з університетів, в контексті своєї автономності, повинен самостійно примати рішення щодо кількості та якості запланованого до залучення із закордону професорсько-викладацького складу, але держава, використовуючи важелі інформаційного, нормативно-правового та мотиваційно-стимулюючого механізмів державного управління повинна забезпечити ефективне функціонування відповідної практики. Формування інституціонального середовища, у межах якого залучення іноземних викладачів до участі у науково-дослідній роботі вітчизняних ВНЗ буде необтяжливим та результативним, може бути розглянуто як один з перспективних напрямів державно-управлінського впливу на якість вищої освіти.

По-третє, підвищення частки іноземних викладачів, як у межах вітчизняної системи вищої освіти в цілому, так і у межах окремого ВНЗ безпосередньо, на наше переконання, забезпечить, з одного боку, підвищення якості освітньої послуги (короткострокова перспектива), а з іншого – сприятиме забезпеченню «всіх сфер життєдіяльності держави кваліфікованими кадрами, необхідними для реалізації національних інтересів у контексті розвитку України як демократичної, соціальної держави з розвинутою ринковою економікою» [15] (довгострокова перспектива).

Серед перспективних напрямів в організації наукових досліджень щодо порушеної проблематики, слід звернути увагу перш за все на ті питання, зміст яких пов'язано з розбудовою інституціонального підґрунтя щодо залучення до науково-педагогічної діяльності у межах вітчизняної системи вищої освіти професорсько-викладацького складу із-за кордону. Крім того, заслуговують на увагу принципи та критерії відбору іноземних викладачів (система критеріїв оцінювання кандидатів), а також питання ефективності використання їх трудових можливостей.

Список літератури: 1. Байназарова О.О. Моніторинг та оцінювання якості освіти : метод. посіб. / Байназарова О.О., Ракчєєва В. В. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – 58 с. 2. Викладачі та адміністратори [електронний ресурс] / Спільнота // Міжнародний інститут менеджменту – Режим доступу: <http://www.mim.kiev.ua/community/professors/> 3. Зарубежные преподаватели в КазЭУ [електронний ресурс] / Международная деятельность: зарубежные преподаватели //

Экономический университет ім. Турапа Рыскулова. – Режим доступа: <http://kazeu.kz/ru/page/zarubezhnye-prepodavатели-v-kazeu> 4. Министр образования латвии выступает за рост качества и интернализацию программ вузов [электронный ресурс] / Латвия: образование и наука: 07.11.2012 // Деловые статьи и интернет-сервисы. – Режим доступа: <http://polpred.com/news/?cnt=85§or=18&page=4> 5. О правовом положении иностранных граждан в Российской Федерации [электронный ресурс] / Федеральный закон от 25.07.2002 г. № 115 ФЗ // Государственная Дума. – Режим доступа: <http://www.fms.gov.ru/documentation/860/details/45720/> 6. Правила и условия выдачи разрешений иностранному работнику на трудоустройство и работодателям на привлечение иностранной рабочей силы [электронный ресурс] / Постановление Правительства Республики Казахстан от 13.01.2012 г. № 45 // Информационно-правовая система нормативных правовых актов Республики Казахстан – Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/P1200000045#z38> 7. Приглашенные преподаватели [электронный ресурс] / Профессорский состав // Московская школа управления Сколково – Режим доступа: <http://www.skolkovo.ru/public/faculty/visiting-faculty/> 8. Приглашенные профессора [электронный ресурс] / Об университете: факты и цифры // Московский энергетический институт – Режим доступа: <http://mpei.ru/AboutUniverse/Facts/HallOfFame/Pages/proff.aspx> 9. Про вищу освіту / Закон України від 01.07.2014 року № 1556-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – №63. – Ст. 1728. 10. Программа «Приглашенные профессора» [электронный ресурс] / Отдел международной академической мобильности // Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации – Режим доступа: <http://www.fa.ru/dep/international/structure/omod/Pages/prof.aspx> 11. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років [электронный ресурс] / МОН пропонує на громадське обговорення проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років: повідомлення від 30.10.2014 р. // Міністерством освіти і науки України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/messages/39066-mon-proponue-na-gromadske-obgovorennya-proekt-kontseptsiyi-rozvitku-osviti-ukrayini-na-period-20152025-rokiv> 12. Професорський склад [электронный ресурс] / Про нас // Український Католицький Університет – Режим доступа: <http://ucu.edu.ua/about/> 13. Прямилова Я. Нам нужно 6000 иностранных

преподавателей [электронный ресурс] / Я. Прямилова, К. Бритцова // Труд: общественно политическое издание. – 2011. – №35. – Режим доступа: http://www.trud.ru/article/01-03-2011/259375_novyj_zakon_osvezhit_rossijskoe_obrazovanie_pritokom_zarubezhnyx_spetsialistov.html 14. Солом'янюк П.Г. Світова практика застосування аутсорсингу персоналу / П.Г. Солом'янюк, М.М. Міщишина // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 6, Т. 1. – С. 103–106. 15. Стратегія державної кадрової політики на 2012–2020 роки / Указ Президента України №45/2012 від 01.02. 2012 року // Офіційний вісник України. – 2012. – №10. – С. 44.

Bibliography (transliterated): 1. Bajnazarova O.O. Monitoring ta ocinjuvannja jakosti osviti : metod. posib. / Bajnazarova O.O., Rakcheeva V. V. – Н. : HNU im. V. N. Karazina, 2009. – 58 s. 2. Vikladachi ta administratori [jelektronnyj resurs] / Spil'nota // Mizhnarodnij institut menedzhmentu – Rezhim dostupa: <http://www.mim.kiev.ua/community/professors/> 3. Zarubezhnye prepodavатели v KazJeU [jelektronnyj resurs] / Mezhdunarodnaja dejatel'nost': zarubezhnye prepodavатели // Jekonomicheskij universitet im. Turara Ryskulova. – Rezhim dostupa: <http://kazeu.kz/ru/page/zarubezhnye-prepodavатели-v-kazeu> 4. Ministr obrazovanija latvii vystupaet za rost kachestva i internalizaciju programm vuzov [jelektronnyj resurs] / Latvija: obrazovanie i nauka: 07.11.2012 // Delovye stat'i i internet-servisy. – Rezhim dostupa: <http://polpred.com/news/?cnt=85§or=18&page=4> 5. O pravovom polozhenii inostrannyh grazhdan v Rossijskoj Federacii [jelektronnyj resurs] / Federal'nyj zakon ot 25.07.2002 g. № 115 FZ // Gosudarstvennaja Duma. – Rezhim dostupa: <http://www.fms.gov.ru/documentation/860/details/45720/> 6. Pravila i uslovija vy-dachi razreshenij inostrannomu rabotniku na trudoustrojstvo i rabotodatel'jam na privlechenie inostrannoju rabocheju silu [jelektronnyj resurs] / Postanovlenie Pravitel'stva Respubliki Kazahstan ot 13.01.2012 g. № 45 // Informacionno-pravovaja sistema normativnyh pravovyh aktov Respubliki Kazahstan – Rezhim dostupa: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/P1200000045#z38> 7. Priglasennye prepodavатели [jelektronnyj resurs] / Professorskij sostav // Moskovskaja shkola upravlenija Skolkovo – Rezhim dostupa: <http://www.skolkovo.ru/public/faculty/visiting-faculty/> 8. Priglasennye professora [jelektronnyj resurs] / Ob universitete: fakty i cifry // Moskovskij jenergeticheskij institut – Rezhim dostupa: <http://mpei.ru/AboutUniverse/Facts/HallOfFame/Pages/proff.aspx> 9. Pro vishhu osvitu / Zakon Ukraїni vid 01.07.2014 roku № 1556-VII // Oficijnij visnik Ukraїni. – 2014. – №63. – St. 1728. 10. Programma «Priglasennye profesora»

[jelektronnyj resurs] / Otdel mezhdunarodnoj akademicheskoy mobil'nosti // Fiansovyy universitet pri Pravitel'stve Rossijskoj Federacii – Rezhim dostupa: <http://www.fa.ru/dep/international/structure/omod/Pages/prof.aspx> 11. Proekt Koncepcii rozvitku osviti Ukraïni na period 2015–2025 rokov [elektronnij resurs] / MON proponue na gromads'ke obgovorennja proekt Koncepcii rozvitku osviti Ukraïni na period 2015–2025 rokov: povidomlennja vid 30.10.2014 r. // Ministerstvom osviti i nauki Ukraïni. – Rezhim dostupu: <http://www.mon.gov.ua/ua/messages/39066-mon-proponue-na-gromadske-obgovorennja-proekt-kontseptsiji-rozvitku-osviti-ukrayini-na-period-20152025-rokiv> 12. Profesors'kij sklad [jelektronnyj resurs] / Pro nas // Ukraïns'kij Katolic'kij Universitet – Rezhim dostupa: <http://ucu.edu.ua/about/>

13. Prjamilova Ja. Nam nuzhno 6000 inostrannyh prepodavatelej [jelektronnyj resurs] / Ja. Prjamilova, K. Britcova // Trud: obshhestvenno politicheskoe izdanie. – 2011. – №35. – Rezhim dostupa: http://www.trud.ru/article/01-03-011/259375_novyy_zakon_osvezhit_rossijskoe_obrazovanie_pritokom_zarubezhnyx_spetsialistov.html 14. Solom'janjuk P.G. Svitova praktika zastosuvannja autorsingu personalu / P.G. Solom'janjuk, M.M. Mishhishina // Visnik Hmel'nic'kogo nacional'nogo universitetu. – 2011. – № 6, T. 1. – S. 103–106. 15. Strategija derzhavnoi kadrovoi politiki na 2012–2020 roki / Ukaz Prezidenta Ukraïni №45/2012 vid 01.02. 2012 roku // Oficijnij visnik Ukraïni. – 2012. – №10. – S. 44.

Мороз В.М., Мороз С.А.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ В КОНТЕКСТІ ЗМІСТУ МЕХАНІЗМІВ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Стаття присвячена дослідженню практики та перспектив використання міжнародного співробітництва для підвищення якості вищої освіти та потенціалів учасників освітнього процесу. Здійснена спроба узагальнення практики залучення до вітчизняної системи вищої освіти науково-педагогічного складу із-за кордону та дослідження перспектив впливу їх участі в освітній діяльності університету на рівень його трудового потенціалу. Крім того, стаття містить висновки та узагальнення щодо необхідності підвищення частки іноземних викладачів у вітчизняному освітньому середовищі.

Ключові слова: трудовий потенціал ВНЗ; науково-педагогічний склад; іноземні викладачі; якісь освіти; учасники освітнього процесу; обмін професійним досвідом.

Мороз В.М., Мороз С.А.

ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ТРУДОВОГО ПОТЕНЦИАЛА ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ВУЗОВ В КОНТЕКСТЕ СОДЕРЖАНИЯ МЕХАНИЗМОВ МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Статья посвящена исследованию практики и перспектив использования международного сотрудничества для повышения качества высшего образования и потенциалов участников образовательного процесса. Осуществлена попытка обобщения практики вовлечения в отечественную систему высшего образования научно-педагогического состава из-за границы и исследования перспектив влияния его участия в образовательной деятельности университета на уровень трудового потенциала. Кроме того, статья содержит выводы и обобщения относительно необходимости повышения доли иностранных преподавателей в отечественной образовательной среде.

Ключевые слова: трудовой потенциал вуза; научно-педагогический состав; иностранные преподаватели; качество образования; участники образовательного процесса; обмен профессиональным опытом.

Moroz V.M., Moroz S.A.

IMPROVING THE QUALITY OF LABOUR POTENTIAL OF NATIONAL UNIVERSITIES IN THE CONTEXT OF KEEPING THE MECHANISMS OF INTERNATIONAL COOPERATION

The article is dedicated to researching the practice and perspectives of using international cooperation in order to improve the quality of higher education and potentials of the participants in the educational process. There was made an attempt to generalize the practice of including scientific and teaching staff from abroad to domestic higher education and study the impact of the prospects

of its participation in the educational activities of the university to the level of labor potential. In addition, the article contains the conclusions and generalizations about the need to increase the share of foreign teachers in the national educational environment.

Keywords: labor potential of the university; scientific and teaching staff; foreign teachers; quality of education; participants in the educational process; exchange of professional experience.

Стаття надійшла до редакції 3.03.2015

УДК 378:37.03:316.42

Чабала О.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що глобалізація в сучасних умовах ототожнюється в якості домінуючої парадигми, тенденції, процесу загальнопланетарного розвитку. Важливе значення мають глобальні зрушення в сучасній освітній парадигмі та освітньому процесі у зв'язку з глобалізованими тенденціями в світі.

З огляду на процесність глобалізації (процеси, які ототожнюються з нею), не втратило актуальності поняття інтернаціоналізації. Поняття глобалізації, в контексті освіти, досить часто має відмінне значення від загальноприйнятого визначення в економічній, політичній та культурній сферах. Попри значну кількість досліджень присвячених інтернаціоналізації та глобалізації, все ж можна говорити про недостатню розробленість, подекуди фрагментарність та інколи тенденційність висвітлення проблематики освітнього виміру інтернаціоналізації та глобалізації в контексті розвитку та трансформацій сучасної системи освіти у вітчизняній та зарубіжній літературі.

Освітнім аспектам глобалізації та інтернаціоналізації присвячені дослідження таких українських дослідників: В. Андрущенко, В. Журавський, В. Огнев'юк, Б. Кремень та інші; закордонних науковців: Ф.